XI. évfolyam. Arad, 1896. December 1. Kedd. 280-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 657.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr. HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következő: 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

FELHIVÁS.

Arad szab. kir. város országgyülési képviselője

Hieronymi Károly

ur ő nagyméltósága szerdán f. hó 2-án este a gyorsvonattal körünkbe érkezik, mely alkalommal a pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás lesz.

Felkérjük Aradváros polgárságát, hogy a fogadtatáson minél nagyobb számban résztvenni sziveskedjék.

Arad, 1896. deczember 1.

A rendező-bizottság.

Tanulságok.

Arad, november 30.

A vasárnap megejtett városi képviselőválasztások beigazolták, amit lapunk aznapi számában idevágólag mondottunk; és a helybeli ellenzék vezetőségén áll most már, hogy a kapott leckét saját hasznára megszivlelje. Az első, amit fontolóra kell vennie az, hogy a végletekig vitt politikai pártoskodással, az utczát okkupáló korteskedéssel, az ellenpártot legyalázó pökhendiséggel még az olyan kerületekben sem érvényesülhet, ahol a szabadelvü párt méltányos konnirencziája folytán eddig azzal áltathatta magát, hogy dominál. A *szerénység* nem csak egyes embereknek, hanem az egész pártoknak is dicséretes tulajdonságát, képezi, mert különben ezek is ugy járhatnak vele, mint az aradvárosi ellenzék, mely *mindent* akart és *egészen* lemaradt. Nem elégedett meg azzal, hogy a számbelileg is nagy többségben, de intellektuális tekintetben óriási tulsulyban levő szabadelvü párt jóvoltából feles számban ülnek saját pártfelei is a IV-ik kerületi választások révén a törvényhatósági bizottságban, nem elégedett meg azzal, hogy a szabadelvü párt a kiesett két tagjának egyik helyét a béke kedvéért az ellenzéknek engedte át, és hogy az ellenzéki jelöltet szó nélkül akczeptálta, hanem a liberális párti jelölt személyére nézve is fenntartotta döntési jogát. Mindezzel nem elégedett meg, hanem a liberális jelölt visszalépésével az egyezség megszünte alkalmából a szabadelvü párt bizalmas értekezleteit, magánügyeit a nyilvánosság elé hurczolta és azt valótlan hiresztelések mellett oly czélzattal tárgyalta, hogy a tagok közé a viszszavonás és szakadás magvait hintse. Hát ennek a szerénytelenségnek az lett a következése, hogy a szabadelvü párt annál jobban tömörült és megmutatta hogy ha becsületének védelmére kényszeritik holmi illetéktelen indiszkrecziók, akkor meggyőző bizonyitékát is tudja annak, hógy nem *gyáva*.

Mert evvel a jelzővel méltóztattak a jó urak a szabadelvü pártot az ő értekezletükön nyilvánosan illetni csak azért, mert a maga és nem az ő eszők után indult. Am az még nem elég, ha a vasárnapi választások után csak a felől jönnek tisztába, hogy nem volt az itéletök helyes, hanem, hogy *illendőség* tekintetében is erős kifogás alá esik valakinek egy egész pártot, melyet polgártársai többsége sőt barátai alkotnak, *gyávának* nevezni. Még kevésbé illik a választás kihirdetése alkalmával a tisztet korrektül végző elnökség tagjait itt közelebbről nem minősithető módon megtámadni, miután ők az ellenzék inferioritásának és az azzal járt balsikernek okai semmi tekintetben sem voltak; a kik ellenben megkövetelhetik minden müvelt polgárától e városnak, hogy állásukat és ténykedésüket respektálják. Ez az eset különben az illetékes hatóságnak is intelmül szolgálhat, mert ha a választás vezetésének funkczionáriusait hasonló módon többször is védelem nélkül kiszolgáltatja a szélbali előkelőség szuverén nyájaskodásainak, akkor majd lámpással kereshet független polgárokat, akik kedély nyugalmukat és önérzetüket a külvárosi intelligenczia kirohanásainak rendelkezésül bocsájtják.

Es még valamit vonjon le magának az ellenpárti taktika. Hogy mit, azt találja ki az ellenzéki szóvivő önmagától s nevezze meg ugy, a hogy akarja. Tegye ugyanis a tiltakozó pártvezér a kezét a szivére, és kérdezze meg önönmagától, valjon tiltakozott volna-e ő a helyettes elnök illetékessége ellen, akkori is, ha nem szabadelvüpárti, hanem ellenzéki jelöltek kerültek volna ki az urnából? és kérdezze meg önmagától, hogy valjon megtette volna-e hasonló esetben a szabadelvüpárt a választási elnök illetékessége ellen ugyanezt a tiltakozást, miután vezetése alatt szó nélkül bele ment az akczióba és folytatta azt annak befejezéséig?

Vonja le magának az ellenzék mindezekből a maga számára a tanulságot, és ha ezt teszi, és jövőben több *szerénység*, *illendőség* és *jóhiszeműséggel* megy bele a közélet küzdelmeibe, sértetlenül fönmarad a társadalmi béke és bizonyára épen a szabadelvüpárt fogja az ő számbeli tulsulyát arra használni, hogy az ellenzék érdemes és hivatott férfiai *paktum nélkül* is helyet foglaljanak a város közönségének nagy tanácsában.

Vaszary Kolos herczegprimás támogatva hü társai által az egyházfejedelmi méltóságban, különösen Császka György kalocsai érsek és Fehér Ipoly pannonhalmi főapát által, legutóbb a püspöki konferenczia alkalmával ismét fényesen érvényesitette jeligéjét. A herczegprimás a püspökök értekezletének egy olyan határozata, mellett foglalt állást, mely nem fogja eltéveszteni békitő hatását a hazai papságra és egy külföldi megkeresés elutasitása által csattanóan bebizonyitotta, hogy a magyar klérus tisztán nemzeti és hogy nem jó a már körvelgő felekezeti vitákat békétlenkedő magatartás által elriasztani és veszélyeztetni.

Az osztrák püspöki kar ugyanis panaszt emelt a miatt, hogy a magyar állami anyakönyvvezetők működése értelmára van sok osztrák egyházi érdeknek és számos házassági akadályt és késedelmet okoz. Kéri a magyar püspököket, hogy a visszásságok megszüntetése végett lépéseket tegyenek.

A fentnevezett egyházfejedelmek kezdeményezésére, akik valóban őrei a felekezeti békének, a konferencia nem tett eleget a megkeresésnek és ezáltal a béke érdekében mellőzött egy olyan felszólamlást, mely alkalmas lett volna uj anyagot szolgáltatni áldatlan összeütközésekhez.

Az ellenzéki pártok.

Arad, november 30.

A bécsi „N. Fr. Pr." irja: Időnként szárnyra kelnek hirek, hogy az ellenzéki pártok meg fogják kisérteni az indemnityről és az ujonczozásról szóló törvényjavaslatok törvénynyé váltát obstrukczióval megakadályozni. Már elmélkedtek is azon, hogy mi történjék ez esetben. Azzal a komoly politikai körökben tisztában vannak, hogy a tisztviselők fizetésének, az államadósságok kamatainak és egyéb szükséges közigazgatási kiadásoknak fedezését egy percre sem szabad felfüggeszteni, s hogy a miniszterium e kiadásokat teljesitheti s legfeljebb a parlament utólagos jóváhagyását kell kérnie. Ezek az akadémikus fejtegetések, ugy látszik, teljesen tárgytalanok, mert az ellenzéki párt se akarná magára venni az esetleg igy bekövetkezendő törvénytelen állapotnak ódiumát. A függetlenségi pártnak két nap előtt tartott konferenciáján, az ujonnan megválasztott elnök, Kossuth Ferenc határozottan kijelentette, hogy a párt szigorúan ellenzéki marad, de azért mindig tisztességes hangon és komoly politikai felfogással és modorral fogja érvényesiteni nézeteit.

Nem beszél igy az olyan párt elnöke, a mely oly szándékkal van, melynek kivitele szinte az alkotmány felfüggesztésével járna. A nemzeti párt tegnapelőtti értekezletén számos előkelő tagja a pártnak azzal a felfogással foglalkozott, hogy tekintettel a kormány — általuk hirdetgetett — állitólagos választási atrocitására, amely oly sulyosan megloczkáztette a pártot, nem volna-e helyes a politikai passzivitás terére lépni és a bizottságokban a megkinált helyeket nem volna-e czélszerű el nem fogadni, a bizottság munkálkodásaiban részt nem venni és a plénumban is csak a támadások elhárítására szoritkozni. Ezt az önegyilkossággal felérő nézetet a párt jól felfogott érdekében tüstént visszautasitotta; mert a politikai passzivitás fölött, ha a nemzet javarésze azt nem helyesli, a világ mihamar napirendre tér. — Ugy látszik ezt érezték a nemzeti párt komoly köreiben is és azért a párt elfogadja a bizottságban a helyeket és a tanácskozásokban részt vesz.

Ebből azt a benyomást nyerhetni, hogy a nemzeti párt a felirati vitában arra fog szoritkozni, hogy a politikai helyzetet, amint az a választásokból kifolyólag a párt nézete szerint alakult, teljesen ellenzéki szellemben megvilágitsa, de az indemnitás és az ujonczozási törvény tárgyalása ellen nem emel kifogást. Ha ez a benyomás helyes — és nincs okunk mást feltenni — akkor a nemzeti párt távol áll az obstrukczióis gondolatoktól, sőt nincs kizárva, hogy részt sem vesz a párt a fennebb emlitett törvényjavaslatok tárgyalása közben támadt vitában, hanem megelégszik azzal, hogy álláspontját ismertesse. Valószinüleg a kiegyezési vitára tartja fenn a párt az erejét és akkor a legélesebb fegyverekkel lép harczba. De addig még bekövetkeznek a hosszadalmas budgettárgyalások, melyek alatt sok kitisztázódik, ami most még homályban lappang. A ministeriumnak azonban karácsonyig, vagy legrosszabb esetben uj évig meg lesz a budget-provizóriuma és az ujonczozási törvénye.

Dániel Ernő Miskolczon.

— Saját tudósitónktól. —

Miskolcz, november 29.

Miskolcz város lelkes, hazafias közönsége dicsen, magához méltó otthont emelt virágzó kereskedelmének és iparának. A fényes czarnpkot, a miskolczi kereskedelmi- és iparkamara uj épületét, a mely ékes tanusága a miskolczi kamarai kerület hazafias áldozatkészségének, ma avatták fel ünnepélyesen, óriási közönség jelenlétében. Az ünnepre megérkezett a fővárosból Dániel Ernő báró minisszter, Vörös László államtitkár, Miskolcz város két képviselője: Szemere Attila és Lánczy Leó és mások, akiket szives fogadtatásban részesitettek.

Dániel minisszter a kiséretében volt urak délelőtt 11 órakor érkestek meg külön vonaton Miskolczra. A pályaudvaron, élén Vay Elemér báró főispánnal, nagy közönség fogadta a vendégeket, akik eljöttek a kereskedelmi és iparkamara uj épületének fölavatására. A főispán üdvözölte a vendégeket, akik aztán a feldiszitett utczákon át a városba hajtattak.

Délben Radványi István elnöklete alatt piszközgyülést tartott uj épületében a kereskedelmi- és iparkamara. A minisztert és államtitkárt küldöttség hozta a közgyülésre, a hol Dánielt az elnök üdvözlő beszéddel fogadta. Elmondta, hogy azért épitették a házat, hogy zavartalanul dolgozhassanak nemcsak a kamarai kerület, hanem egyuttal a haza érdekében is. Utmutatójuk a munkában kitartó vasszorgalom, becsületes törekvés és a haza önzetlen szeretete lesz. Megemlékezett az elismerésről, melylyel a miniszter a kiállitás idején az iparosokról szólt és igéretet tett, hogy a jövőben hatványozott erővel fognak a közjó előmozditásán dolgozni. Végül atyai gondoskodásába ajánlotta a miniszternek a vasuti kormányzat fejlesztését és annak Miskolcz városában való további elhelyezését.

Erre báró Dániel Ernő miniszter a következő választ adta:

Nagyságos elnök ur! Igen tisztelt diszközgyülés! Mindenek előtt mélyen érzett hálámat óhajtom leróni azon szives fogadtatásért és az üdvözlés azon meleg szavaiért, melyekben részesiteni méltóztattak. Legyenek meggyőződve t. uraim, nem csak mint az ipar és kereskedelmi érdekek képviselője, hanem különben is örömmel jöttem Miskolczra, mert habár tagadhatatlan, hogy az ünnepély első sorban az anyagi érdekek előmozditásául szolgál, mindenki, a ki figyelemmel kiséri hazánk fejlődését, felismerheti azt, hogy szép viruló jövőt és szellemi fejlődésünket csak az anyagi fejlődés alapján biztosithatjuk. E kettő egésziti ki egymást, hogy az egyik a másik nélkül el nem képzelhető.

Ez az ünnepély, a melyet ma ülünk, mindenesetre nagy mértékben járul ahhoz, hogy az ipar és kereskedelem érdekei hathatósan előmozditassanak és fejlesztessenek. Ha valamely tanulság különös sulylyal bir, a most lefolyt ezredéves ünnepélyekből konstatálhatjuk, miszerint az öntudat az iparosok és kereskedőkben jelentékenyen emelkedett. Az az önérzet, a melyet a multban teljesen nélkülöztünk, oly elementáris erővel tört ki, hogy attól a hazai iparnak csak a legjobb eredményeket várhatjuk. Ezen önérzet és öntudat, a melyet nagyban fejlesztett nemcsak az ország elismerése azért, a mit az iparosok és kereskedők a kiállitáson bemutattak, hanem a külföld elismerése is. Ezen öntudat továbbfejlesztésére munkálkodni fog mindenki, a kinek feladata a kereskedelmet és ipart támogatni és fejleszteni. Nem veszem ki magát a kormányt sem, de azt gondolom, hogy azon tényezők között, a melyek erre hivatva vannak, első helyen állanak a kereskedelmi és iparkamarák.

Uraim! a miskolczi kereskedelmi és iparkamara, mely egyike hazánk legjelentékenyebb kamaráinak, a melynek hatáskőre három megyére terjed ki s az által, hogy ily fényes palotát emelt magának, megvetette bázisát eredményteljes működésének, az önálló palotával együtt az önállóság érzetének lendületet adni az iparosokban és kereskedőkben. Es most, midőn ismételten köszönetet mondok szives működésükért és ezen uj otthont rendeltetésének átadom, azt kivánom, vajha mindazon remények, melyek ezen épület emeléséhez fűződtek, teljesedjenek és megvetve lábát ez uj otthonban, az ipar és kereskedelmi kamara kiváló feladatainak megfelelni képes legyen. Isten áldását kivánom a miskolczi kereskedelmi és iparkamara működésére és ezennel a diszközgyülést megnyitom.

Dr. Szentpáli István kamarai titkár hosszabb alkalmi beszédben a miskolczi kamarának fejlődését és az épület történetét előadta. Ezek után báró Dániel Ernő miniszter a diszközgyülést berekesztette.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara házát Könyöki és Tamási budapesti épitészek tervezték franczia renaissance izlésben. Földszintjét a titkári lakások foglalják el, mig emeleti részében a hivatali helyiségek, a karzattal biró diszterem körül csoportosulnak. Az épités összege 45,000 frt; a munkákat miskolczi vállalkozók végezték.

Délután 3 órakor a „Korona" diszterében 300 teritékü ebéd volt, melyen a vendégeken kivül a megye és városnak előkelősége vett részt. Az első pohárköszöntőt Vay báró főispán mondotta a királyra és a királyi családra; azután Radványi kamarai elnök köszöntötte fel beszédben báró Dániel Ernő kereskedelmi minisztert és családját. Báró Dániel Ernő pohárköszöntője Radványi Istvánra általános tetszésben részesült.

A városi képviselőválasztások.

— Saját tudósitónktól. —

Vasárnap folyt le Aradváros IV-ik kerületében a megüresedett két köztörvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltése. Az eltávozott Böhm Lajos s az elhunyt Jirasszek Lajos helyébe a nagy többség a szabadelvü párt két jelöltjét, Révész Adolfot és Simay Istvánt választotta meg, a kik az ellenzéki jelöltséghez képest 64, illetve 30 szóval győztek.

Ez a két szám igazolja legjobban a szabadelvü párt diadalát. Mert most már csak nem mondhatják a tisztelt ellenzéki vesztesek, hogy a választópolgárok „hivatalos pressió" alatt, hogy „lelkiismeretük ellenére" szavaztak. Szavaztak ugy a mint akartak, mert tudvalevőleg titkos szavazás volt s a polgárok az urnába dobott czédulára annak a jelöltnek a nevét irták föl vagy törülték, a kiét akarták. E tekintetben nem ellenőrizhette sem nem akadályozhatta őket senki. Győzött a tiszta, igaz ügy és győzött a liberálizmus, a melytől Aradváros polgársága az utóbbi sikerek és szép diadalok behatása alatt bizonyára nem fog eltántorodni a jövőben sem, daczára a nagyhangu, de süket fülekre találó ellenzéki jelszavaknak.

Mi előre tisztában voltunk az eredménynyel. Tisztában volt az egész párt s éppen ezért a legnagyobb hidegvérrel ment bele a választásba. Nem is fejtett ki oly nagy akcziót, mint a minőt módjában lett volna kifejteni. Nem igy az ellenpárt. Kezüket-lábukat majd hogy le nem harapták egy-egy voksért. A választási helyiség előtt csoportosan lestek az érkező polgárokra a kortesek s a kinek csak tehették, kivették a kezeiből a kormánypárti listát s adtak helyébe másikat az övékéből. A legszélesebb körü furfangot és raffinériát alkalmazták a választók megtévesztésére s ez igen sok esetben sikerült is. De azért mégis a kormánypárt volt az, a melyik veszegetett, etetett, itatott, az a kormánypárt volt az, a melyik meg nem engedett eszközökkel élt. S vajjon ha Dániel, vagy Gyulai győzött volna, akkor is a kormánypárt lett volna a vesztegető, etető, itató, akkor is kifogásolnák a baloldaliak, hogy a választási elnök helyett a helyettes választási elnök vezette az aktust? Csak egyforma mértékkel latoljuk meg a történteket, tisztelt ellenzéki urak s ne kiabáljunk mindjárt „cine mintye"-t, akármenynyire fáj is a vereség.

A választás különben igy folyt le:

Mivel a közgyülés által kiküldött választási elnöknek, Kristyóry Jánosnak, hivatalos ügyben Miskolczra kellett utaznia, a hol vasárnap avatták fel a kamarai székházat, a választást Walder Gyula helyettes elnök vezette, a kit tudvalevőleg szintén a közgyülés küldött ki, mint az a hivatalos hirdetményeken olvasható. Mint jegyzők Vannay Gyula tanácsjegyző és Sztojka József szerepeltek, irnokok voltak Kisfaludy Károly városi segédtiszt és Demján János irnok. A személyazonosság igazolásán a rendőrség részéről Greén Nándor és Madarász Antal alkapitányok és Berecz Ferencz rendőrhadnagy voltak kirendelve. Bizalmi férfiak a szabadelvü párt részéről: Szathmáry János arad-szanádi vasuti főfelügyelő, Sváby János államvasuti ellenőr, Barkó Ferencz vágóhidi igazgató és Dürr Gusztáv kereskedő. Az ellenzék részéről Péterffy Antal, Domonkos Lajos és Mittner József jelentek meg.

Pontban reggel 9 órakor elnök konstatáltatta, hogy az urna szabályszerüen le van pecsételve s a pecsétek sértetlenek. Ezzel megnyitotta a szavazást.

Az első félórában 29-en szavaztak le. Dél felé rohamosabban jöttek a szavazók, dél után szintén. Az ellenzék már ekkor tudatában volt annak, hogy a vesztes csak ő lehet, daczára annak, hogy megerőltetett modorban korteskedik, kapaczitál és fogdosa el a választókat. Szorultságokban nyomattak egy bulettint is, a melyben hirül adják, hogy a függetlenségiek — többségben vannak s a kormánypárt etet és itat. Ez a bulettin rendkivül komikus hatást és nagy derültséget keltett.

Az elnök délután 4 órakor berekesztette a szavazást s az urna sértetlenségét ismét konstatálván, összeszámolta a szavazó-lapokat, a mely aktus alatt öt minden oldalról és több izben zajosan megéljenezték.

Beadtak összesen 496 szavazatot, a mi óriási érdeklődésre vall, tekintve különösen

azt, hogy a legutóbbi általános választásnál ebben a kerületben 506 szavazó lap érkezett be.

A szabadelvű párti listák közül, a melyekre Révész Adolf és Simay István neve volt felirva, törlés nélkül 189 adatott be. Dániel Endre és Gyulai István nevével 161 ilyen liszta volt.

Most jöttek a kombinált szavazólapok, különféle törlésekkel és igazitásokkal. Sokan csak egy nevet hagytak, némelyekre ujakat irtak fel, akik nem is voltak jelölve egyik párt által sem. Révész és Gyulai-féle közös czédulát 23-at találtak az urnában, Révész és Dániel-félét 28-at, Dániel és Simay nevével 22-öt, Simay és Gyulai nevével 19-et, Révész és Abrai Lajos nevével 7-et' Akrai és Gyulai István nevével egyet. — Olyan czédula, a melyen csak Révész Adolf neve volt olvasható, 32 adatott be. A kombinált czédulákon Révész kapott még 1, Simai 5, Dániel Endre 2 és Gyulai István 5 szavazatot. Ezeken kivül kapott még Bene 3, Oláh Endre, Walder Gyula, Polonyi, Réthy és Sárga Lukács Károly 1—1 szavazatot.

A szavazatok összesitése után elnök következőkben hirdeti ki az eredményt:

Beadatott összesen 496 szavazólap. Ebből kapott:

Révész Adolf	278
Simay István	234
Dániel Endre	214
Gyulai István	210

szavazatot. Ezek szerint Révész Adolfot és Simay István jelenti ki megválasztottnak, kik közül az első 5, a második 2 évre nyer mandátumot.

Az elnököt zajosan megéljenezték, ugy szintén az ujon választott városatyákat is.

Keresztes Gyula dr. a függetlenségi párt elnöke, óvást emel a választás ellen, mivel azt nem a közgyűléstől kiküldött elnök, hanem a helyettes elnök vezette.

Walder Gyula helyettes-elnök értésére adta a felszólalónak, hogy ebbeli észrevételét ne hozzá, hanem az illetékes hatósághoz terjesszse be.

Mittner József ellenzéki szatócs és nagy kaliberü városatya otromba, kvalifikálhatlan támadást intézett végül fékezhetlen dühében Walder Gyula és a többi hivatalos személy ellen. A neki rugaszkodott politikai csatócsot még a jobbérzésü ellenzékiek is lehurrogták s visszonzásul zajosan éltették az elnököt, a ki tapintatosan, részrehatatlan igazságérzettel vezette végezetig a választást.

Mittner ur megérdemelte volna, hogy őt és neki kontrázó siheder kebelbarátait ezért az otromba insultusért kivezettesse a rendőrség a teremből. Nem szeretnénk, ha az e fajta legénykedés elharapóznék, épp azért figyelmébe ajánljuk a rendőrségnek, hogy ha még egyszer előadná magát ilyen sajnálatos eset, minden további teketória nélkül ürittesse ki a választási helyiséget.

*

Ami a Keresztes Gyula dr. által bejelentett óvást illeti, erre vonatkozólag idézzük az 1886. évi XXI.-ik törvényczikket, amely egész világosan ezeket mondja:

»38. §. A választást .... a közgyülésnek e czélra megválasztott kiküldötte, mint elnök vezeti.«

Tehát a választást a kiküldött vezeti. A közgyülés, mint azt a baloldaliak szintén jól tudhatják, kiküldött egy elnököt, Kristyóry Jánost s egy alelnököt Walder Gyulát. Ez utóbbi tehát épp ugy kiküldötte a közgyülésnek, mint az előbbeni s az ő kiküldetésének éppen az a czélja, hogy a választást az esetre, ha az elnök akadályoztva volna, mégis megtartható legyen. — Ez az érv tehát képtelenség, más semmi.

Ha az ellenzékiek olyan fontosnak tartották ezt a körülményt, mért nem szólaltak fel ellene a választás folyama alatt s miért nem kifogásolták már akkor Walder Gyula elnökségét, mikor a választási eljárás megkezdődött? Azzal, hogy a választásba minden óvás nélkül belementek, bizonyitják legjobban, mikép a választási eljárást korrektnek ismerték el.

Végezetül az ellenzéki bizalmi férfiak megtagadták a jegyzőkönyv aláirását. Nézzük csak mit mond erre a vonatkozólag a fent idézett törvény:

41. §., második bekezdés: »Ha a bizalmi férfiak az aláirást megtagadják, ezen körülmény a jegyzőkönyvbe bevezetendő, a mi azonban a jegyzőkönyv hitelességére nézve befolyással nem bir.«

Tehát ez a körülmény sem alterálja egyáltalán s legkevésbbé sem a mandátumok integritását. Walder választási elnök tényleg jegyzőkönyvbe iktattatta az aláirás megtagadását s ezzel él van intézve végkép a kérdés. Senkinek nem fáj miatta a feje, legkevésbbé a megválasztott uj képviselőknek, annyi bizonyos.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.8 milliméter, délután 2 órakor 766.1 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° — 10.1, délután 2 órakor C° — 4.0. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor DN. 1. **Felhózet:** reggel derült, délután borult, havas. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 1 milliméter hó.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— December 1. —

Fagy. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Arad, december 1.

Vonatok indulása

ARADRÓL:

Budapestre gyv. reg.	8.18
„ szv. de.	11.20
„ tv. du.	3.56
„ szv. este	9.35
Csabára (péntek) de.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tövisre szv. reg.	6.30
„ szv. du.	4.30
„ gyv. este	7.02
Sebesinra vv. du.	2.30
Temesvárra szv. reg.	6.20
„ szv. de.	11.25
„ vv. du.	5.—
Szegedre szv. reg.	4.45
„ szv. de.	3.46
„ vv. du.	4.10
N.-Halmágyra szv. reg.	6.35
„ vv. de.	11.55
„ szv. du.	4.50
M.-Hegyesre vv. du.	2.30

Vonatok érkezése

ARADRA:

Budapestről szv. reg.	6.05
„ szv. du.	3.55
„ gyv. este	8.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
„ szv. este	8.47
Tövisről vv. reg.	6.54
„ gyv. reg.	3.08
„ tv. de.	10.50
„ szv. este	8.55
Radnáról tv. du.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.43
„ szv. du.	3.44
„ szv. este	10.55
Szegedről szv. de.	8.45
„ szv. este	6.42
„ szv. éjjel	10.25
N.-Halmágyról szv. de.	8.03
„ vv. de.	11.05
„ szv. este	6.34
M.-Hegyesről vv. du.	12.50

December 1. Kedd. Róm. kath. naptár: Eligius. — Protestáns naptár: Eligius. — Görög-keleti naptár (nov. 19.): Abdias. — A nap kél 7 óra 30 perczkor, nyugszik 4 óra 9 perczkor. — A hold kél 3 óra 14 perczkor, nyugszik 1 óra 59 perczkor.

December 5. A nagyhalmágy-brádi vasut ünnepélyes megnyitása.

December 7. Az aradi fiatalság batyu-bálja (Iparosház.)

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A népkonyha megnyitása.

— Éhezők ünnepe. —

A mindent átölelő magasztos humanismus szelleme, a legdrágább égi adomány, a felebaráti szeretet ünnepe folyt le tegnap délelőtt az izraelita nőegyesület nemes lelkü asszonyainak jósága folytán. A magasztos érzelmektől áthatott gyenge nő csatára kél az éhség, nyomor, inség ellen s egy nemes szövetségbe tömörülve, diadalra viszi a szeretett zászlaját. Elhal a nyomorultak ajkain a panasz az ő vigasztaló szavukra, homlokukróle lsimulnaa az inség szántotta sötét barázdák az ő kezük lágy simogatására. Egy szivé, egy lélekké olvad össze mindannyijuk szive-lelke, melynek egy a jelszava, egy az imádsága: szerezd felebarátodat s könyörülj a nyomorultakon.

Az izraelita nőegyesület nemesszivü asszonyai tegnap délben fél tizenkettőkor nyitották meg a szegényeknek azt a hajlékot, mely menedékket van hivatva nyujtani az inség a nyomor ellen.

Nagy és diszes közönség gyült egybe a népkonyha helyiségeiben. urnők és urak egyaránt ugyannyira, hogy a helyiségek alig voltak képesek befogadni a résztvevőket. A hölgyek közül ott látuk: Neumann Dánielné Fürst Mária elnöknőt, Eles Arminné, alelnöknőt, Wallfisch Arminnét, Herz Antalnét, dr. Rosenberg Sándornét, dr. Grossmann Jakabnét, Lustig Arminnét, özvegy dr. Hudetznét, Hauser Károlyné ezredesnét, Tenner Józsefnét, Mayer Miksánét, dr. Adlernét stb. s férfiak közül jelen voltak: Rosenberg Sándor dr. főrabbi, Bing Vilmos hitközségi elnök, Neuman Dániel, Lustig Adolf, Tenner József, Szél Ernő, Lendvay Sándor stb.

Általános mély csendden nyitotta meg Rosenberg Sándor dr. főrabbi az ünnepélyt egy magas szárnyalásu, eszmedus beszéd kiséretében, mely nem egy hallgató szeméből könyet sajtolt: a szánalom, a könyörület könyét. Beszédjében szép szavakkal méltatta azt a szent hivatást, melyet a nő-egyesület a népkonyha intézményének létesitésével teljesit s csak e missziójuk felemelő tudetában látja azt a hatalmas erőt, mely szembe bir szállani három oly hatalmas elemmel, mint: az inség, a dermesztő hideg és az éhség, s győzni képes felettők, Mert él benne a hit, hogy győzni fog mindenkoron a kitüzött eszme, melyet szás és száz szegénynek hálája, buzgó imája kisér utain. Az egyesületet pedig, mely iiy tettekre szenteli tevékenységét, csak Isten áldása kisérheti minden egyes léptein.

A beszéd mély hatást gyakorolt a jelenlevőkre, melyet csak fokozott az a megható jelenet, midőn 40—50 szegény ült asztalhoz elfogyasztani azt a tápláló ételt, melyet a jó szivek nyujtottak számukra. Az asztal körül a a nemesszivü hölgyek sorából felszolgáltak Mayer Miksáné, Klein Henrikné és Adlernné urnők, a pénztárnál pedig Tenner Józsefné urnő foglalatoskodott.

Még sokáig volt együtt a diszes közönség az ünnepély szinhelyén, hogy aztán a legszebb óra emlékével távozzék a szeretet e megszentelt helyéről.

—

— **Hieronymi Károly**, Aradváros országgyülési képviselője tiszteletére csütörtök este a »Fehér kereszt« fényes uj éttermében rendezendő társas vacsora iránt pártkülönbség nélkül élénken érdeklődik a város egész polgársága. Előre láthatólag zsufolásig fog megtelni ezen alkalomból a helyiség. Tekintettel erre a körülményre, valamint arra, hogy az estély rendezőségének a teritékek száma felől kellő időben tájékoztatnia kell a vendéglő tulajdonosát, a rendezőség ez uton azon kérelmet intézi

a tiszlelt ivtartó urakhoz, hogy az aláirási iveket ma, vagyis kedd este 6 óráig mulhatatlanul kegyeskedjenek eljuttatni Tedeschi Viktor urhoz (József főherczeg-utcza 6.)

— **Deczember 1-ével uj előfizetést nyitott lapunkra a kiadóhivatal. Kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb megujitani s lapunkat jóakaratulag ajánlani, terjeszteni szíveskedjenek.**

— **Felkérés a háztulajdonos urakhoz.** Várcsunk országgülési képviselője Hieronymi Károly valóságos belső titkos tanácsosos holnap, szerdán este a budapesti gyorxonattal Aradra érkezik. Arad képviselőjét a város polgársága fényes fogadtatásban készül részesiteni. A fogadtatást rendező bizottság nevében tisztelettel felkérjük a háztulajdonos urakat, hogy ez alkalomból házaikat fellnbogózni szíveskedjenek.

— **Aradmegyei képviselők az osztályokban.** Az aradmegyei országgyülési képviselők a kisorsolásnál a következő osztályokba jutottak. Az első osztályba Beles János és Issekutz Marczel dr., a másodikba Wittmann János, a negyedikbe Solymossy Lajos br. és Wenckheim Frigyes gróf, az ötödikbe Hieronymi Károly és Ortutay Gyula, a hatodikba Takácsy Sándor dr.

— **D'Orsay gróf kitüntetése.** A király gróf Grimaud d'Orsay Olivér alezredesnek, a kir. magyar állami ménes katonai osztálya parancsnokának Mezőhegyesen, a vaskorona-rend 3. osztályu rendjelét dijmentesen adományozta.

— **Állami kölcsön a szőllőkre** czimü, vasárnap közölt hirünket illetőleg Mayer Henrik ménesi vincellér-iskolai igazgató urtól az alábbi sorokat kaptuk: „Becses lapjának vasárnapi számában „Állami kölcsön a szőllőkre" czim alatt hozott hirüket szíveskedjék oda igazitani, hogy a magyar agrár- és járadékbank szénkéneggel fenntartott régi szőllőkre kölcsönt nem ad ugyan, de az a szőllőbirtokos, aki elpusztult szőllőjét gyéritési eljárással való fentartásra honi szőllőfajtákkal kivánja felujitani, ha a szükséges feltételek egyébként jelen vannak, igenis, részesülhet kölcsönben. Tisztelettel stb.

— **Ki lesz a békési főispán?** Csabáról jelentik: Tallián Béla főispánunk, országgyülési képviselő beadta mandátumát s az összeférhetlenségi törvény alapján holnaptól kezdődőleg nyolcz napon belül várhatjuk békésmegyei főispáni állásáról való lemondását. Még nem tudni, ha valjon felmentésével egyidejüleg nevezik-e ki az uj főispánt, de valószinü, hogy a főispáni széket hamarosan betöltik. Ujabb hirek szerint Daniel Jánost, torontáli nagybirtokost, a kereskedelmi miniszter öccsét nevezik ki főispánul, sokan tudni vélik, hogy Perczel Béni volt országgyülési képviselő lesz Tallián Béla utódja. Ezzel egyidőben a helyi jelöltek kombinációja is tartja magát s Ladics György mellé ujabban Horváth Károly orosházi közjegyző nevét vették föl. Mi csak fölemlitjük a szállongó hireket, de biztos értesités hijával lévén, még mindég csak azt kell jentenünk, hogy a békésmegyei főispán személyi kérdése ez ideig a belügyminiszter titka.

— **Változások a kultuszminiszteriumban.** Fővárosi tudósitónk irja: Tanügyi körökben az a hir van elterjedve, hogy a jövő év januáriusában a kulturminisztérium középiskolai osztályában nagy személyváltozások fognak történni. Klamarik János miniszteri tanácsos, a középiskolák ügyének vezetője, hosszas szolgálata után nyugalomba vonul. Helyét Hóman Ottó pestvidéki tankerületi főigazgató foglalja el. Pestvidéki tankerületi főigazgató Szieber Ede jelenlegi kassai főigazgató lesz. Szieber helyére jön Dunay Ferencz, a besztercebányai tankerület főigazgatója. Ennek helyére pedig Spitkó Lajos, a székesfehérvári tankerületi főigazgatóját teszik.

— **A sikkasztó jegyző vergődése.** A feketegyarmatiak csakugyan felejthetetlen emlékekkel távozott, vagy inkább eltávolitott jegyzője Zacharias József mindenáron enyhiteni szeretne büntettének sulyos következményein s az aradi törvényszék ismeretes itélete ellen egy hosszura nyujtott felebbezéssel kedveskedett a kir. itélőtáblának. Annyit sikerült is elérnie, hogy utóbbi feloldotta az első foku itéletet s több felderitetlenül maradt körülményre nézve pótvizsgálatot rendelt el. Höller János vizsgálóbiró a napokban járt kint a községben, hol, többeket kihallgatott, de — mint előre sejteni lehetett — Zacharias védekezései, vádaskodásai és gyanusitásai teljesen alaptalanoknak bizonyultak. Nemsokára tehát ismét birói előtt fog állani a feketegyarmatiak gonosz lelkü jegyzője s hogy, számithat-e most már több könyörületre birói részéről, azt csökönyös és semmi bánkódást kem tanusitó viselkedése után nehéz feltételezni.

— **Iskolaorvosi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister dr. Fried Armin orvost, egyelőre tiszteletbeli minőségben, a makói állami főgymnasiumhoz iskolaorvossá és egészségtan-tanárrá nevezte ki.

— **A megujult „Fehér Kereszt."** Vasárnap este nyitotta meg Nagy Lajos, a „Fehér Kereszt" szálló népszerü vendéglőse azt a pazar pompával, nagy fénynyel berendezett uj helyiséget, mely a vendéglő udvarát egészen elfoglalja. Egy diszes, órisi üvegterem ez, a legnagyobb komforttal felszerelve, a mely igazi látványosság számba megy. A hatalmas terem vasszerkezeten nyugvó üvegtetővel van ellátva, villamvilágitásra előkészitve, légfütéssel s kifogástalan ventiláczióval; középen szökőkut, körüskörül a délszaki növények egész légiója, mintha csak valami fényes keleti lokalitásban volna az ember. Az egész berendezés szőnyegdiszités előkelő izlésre vall s kielégiti a legfinyásabb igényeket. A megnyitón az óriási terem zsufolásig megtelt közönséggel. Az ujdonságon s a pontos kiszolgáláson felül nagy ingere most ennek a szép uj helyiségnek Erdélyi Nácziék világhirü szegedi zenekarának muzsikája. A pompás nótákat, miket ez a kiváló zenekar huz, igazi élvezettel hallgatta tegnap is a közönség. Ebben az uj helyiségben lesz csütörtökön a Hieronymi Károly országgyülési képviselő tiszteletére rendezendő társaseestély.

— **A szegény tanulók konyhája.** Az aradi iskolákba járó árva és elhagyatott gyermekek konyháját ma délben háromnegyed 12 órakor nyitja meg a szegény tanulókat segélyező egyesület. Az első ebéd kiosztásához az egyesület választmányának t. tagjait, valamint a gyermekbarátokat ez uton is tisztelettel meghivja az elnökség. Az étterem a templomutczai fiuiskolában van.

— **Katonák karácsonya.** Pár év óta van még csak divatban, hogy karácsonykor, a családok ünnepén, a katonaságot nagyobb tömegben és hosszabb időre szabadságolják. A kaszárnyák szomoru falai ilyenkor még szomorubbá válnak, sajnálják talán a sok-sok haza-készülő legényt, a kiknek jobb sorsa leszen egynehány napig a nádfödeles házak alatt, mint itt az emeletes nagy épületben, honnét olyan sokszor hazasir a szegény baka lelke. Az idei karácsonyi szabadságolás iránt felsőbb helyen már intézkedtek. Az idén hat-nyolcz napra kapnak urlaubot a katonák, kivéve azokat, a kik ez év október havában vonultak be. Ezeknek nem dukál még vakáczió. A többi azonban megy haza barátságos parolázásra, jó fohatos kalácsra s minden egyéb olyasmire, a mi hiányzik a kaszárnyák szomoru falai között.

— **András napja.** Alig van a háromszázhatvanöt levelü kalendáriumnak olyan tősgyökeres magyar keresztelő neve, mint az: András. Alig van olyan magyar név, amelyet annyi változatban használna a szerető, becséző gyöngédség, mint az András nevet: András, Endre, Andor, Bandi. Az Andrások, mint ilyen kiváltságos nevü emberek, rendesen köszkedvelt, vig czimborák, jó kedélyü emberek. A mig a többi nevek viselői között a kedélyes ember a kivétel, addig az Andrások között az a kivétel, ha akad egy András, aki nem kedélyes. Babonája is van az András napnak. Azt tartja ugyanis a néphiedelem, hogy ha András fordulóján éjszaka a kutba néz egy legény, vagy egy leány, hát nem vizet lát, hanem a mátkáját. Sok lánynak meg legénynek nem volt vasárnap éjjel érdekesebb látnivalója, mint a kutak feneké. Tegnap volt az Andrások napja. Az üdvözletek természetesen bőven özönlettek az aradi Andrásokra is.

— **A szentleányfalvi templom** ujraépitése érdekében az alábbi sorokat vettük: Eső szózat Aradmegye és Aradváros közönségéhez! A szenleányfalvi ev. ref. egyház temploma a hibás épitkezés miatt annyira megromlott, hogy annak lebontása és ujra épitése hatóságilag elrendeltetett. A szegény kincstári telepitvényesekből álló lakosság önereje képtelen a templom ujra épitésére. Az egyházi felsőbb hatóság a midőn a templom ujra épitését engedélyezte, illetve elrendelte, az egyház részére az országos egyházi közalapból az ily czélokra adható segélyt a legmagasabb összegben szavazta meg s egyszersmind tekintettel arra, hogy az épitkezésre sem ezen magas segély összeg, sem a hivekre kivetett nagy épitési adó nem elégséges, az egyházat könyöradományok gyüjtésére felhatalmazta és utasitotta. Hivatkozással azon nemzeti irányu missióra, melyet a szentleányfalvi ev. ref. egyház itt Aradváros közvetlen közelében teljesit, ilyen körülmények között a szentleányfalvi ev. ref. egyház nevében teljes bizalommal fordulunk Aradmegye és Aradváros minden jó és nemes iránt áldozatra kész közönségéhez azon kérelemmel, hogy a szentleányfalvi ev. ref. egyház templomának felépitését kegyes adományával lehetővé tenni kegyesen méltóztassék. Lelkünk mélyéből megvagyunk győződve a felől, hogy kiáltásunk nem lesz pusztában elhangzó szó, sőt a lelkes közönség mint egy ember áll fel azon község segélyére, amely a segélyre szorultak iránti áldozatkészségnek a nagy árviz alkalmával Aradváros irányában fényes tanujelét adta. Ezen reményben a szentleányfalvi ev. ref. egyház ezen felhivás kapcsában Aradvármegye alispánja és Aradváros polgármesterének engedélye alapján adakozási iveket bocsát ki és az egyes magyar községekbe s Aradvárosába a kegyes adományok gyüjtésére küldötteket küld s kérőleg fordul Aradmegye egyházaihoz, községeihez, hirlapjaihoz, nevezetesebb férfiaihoz s felekezet és nemzetiség különbség nélkül minden lakosához, hogy legnemesebb vallásos czélra szánt kegyes adományait a csatolt ivre feljegyezvén, ahol azokat az egyház küldöttei át nem vehetnék, ugy az adományokat mint az adakozási iveket 1897. május 1-ig a szentleányfalvi ev. ref. lelkészi hivatalhoz eljuttatni méltóztassanak. Kelt Szt.-Leányfalván, 1896. november 20-án. Hajdu István, épitési gondnok. Szondy Géza ev. ref. lelkész.

— **Katonai lóvásár.** Mezőhegyesen deczember hó 6-án tartják meg a katonai lóvásárt melyre felhivjuk a gazdaközönség figyelmét.

— **Notórius betörő.** Porona János a neve: foglalkozására nézve a legveszedelmesebb betörők egyike, ki e téren folytatott működésért már több izben volt lecsukva, sőt legutóbb Arad város területéről ki is tiltatott. Nem sokáig volt azonban távol; a napokban titokban visszatért a városba s mindjárt hozzá is fogott régi mestersége folytatásához. Az esteli órákban két helyen is követett el betörést Sombgyi Gábornál Atzél Péter utczában és Szolár Floránál a Demeter-utczában. A rendőrség azonban még idejekorán nyakon csipte s a lopott tárgyakat tőle elvéve, őt hüvösre tette.

— **Házasság rendőri assistenczával.** Petőfi a szenvedélyes szerelmet vad árhoz hasonlitotta, mely ellenállhatlanul vésszbe sodor. Ezzel a vészes szerelemmel volt tegnap dolga a szegedi rendőrségnek. Egy elkeseredett szerelmes ugyanis megirta az imádottjának, ha mással köt házasságot, „egyszerűen megöli." Tegnap volt a házasság-kötés és mivel a fenyegetések mind komolyabb formában

ismétlődtek, a jegyes pár, nehogy életük legboldogabb órája tragikussá váljék, rendőri assistencziа mellett kötötte meg a házasságot. Elől, hátul rendőrök kisérték a jegyes párt, a házasságkötés után pedig nagyobb éberséggel vigyázták a rendőrök, míg a kis menyasszony boldogságtól sugárló arczczal, a vőlegény pedig emelt fővel, kart karba fűzve haladtak a zárt kocsiig. A kétségbeesett szerelmes azonban nem jö ent meg, hogy boszuját kitöltse és igy az ifju jegyes pár drámája azon drámák közé tartozik, a melyek verőfényes boldogsággal végződnek.

— **Elgázolta a vonat.** Paulitsch a kavicsszállitó vonat keresztül ment egy munkás emberen, a ki szörnyethalt.

— **A képviselőház a „Kurucz nóták" szerzőjének.** A képviselőház tagjai irodalmi ünnepre készülnek. Endrődi Sándor kozmos költőnek, a Hás naplóvezetőjének tiszteletére rendezik nagy elismeréssel fogadott uj költeményeinek, a „Kurucz nóták"-nak megjelenése alkalmából. Az ünnepély rendezésében a Hás tagjai pártkülönbség nélkül részt vesznek. Az időpont még nincs meghatározva. A legközelebbi napokban értekezlet lesz s azon állapitják meg a programmot és az ünnepély napját.

— **Egy vaddisznó hálája.** Leszkay András, szinházunk jókedvben gömbölyödő igazgatóját tegnap névenapja alkalmából sokan üdvözölték a szintársulat kötelékéből és azon kivül is. Legjobban meghatotte az összes üdvözletek közül egy — vadisznóé. Az érdemes fenevad nem a saját személyében, de igen sikerült képmásban jelent meg az iroda neszfogó szőnyegei között. A képen, melyet a szinházi fáma szerint az ersét folyton furfangos tolondságokon járató Szandrei Mihály csináltatott meg az ezermester, Csatár r s h egy hatalmas vadkan hátulsó lábára áll, míg az első kettőt összetéve szépen hálálkodva mondja: „A vadászok istene soká éltesse a legnemesebb lelkü igazgatót." A képet a helybeli vadásztársaság több tagjainak jelenlétében adták át este Leszkaynak, ki bosszankodás nélkül fogadta a csufondáros üdvözletet, melynek históriája ime ez. Egyetlen egy vadkan élt a Családban a Nimrrdok tiszteletében növekedve — mint a vadászok Mundi bácsija mondá. Nemrégiben ennek halálára volt hajtás rendezve, melyben részt vett Leszkai is. A vadkan épen ő elébe került, ő ré puskázott és a vad ellejtett minthogy a gyilkos fegyvert a „Létért való küzdelem" raktárából sütötte volna el. A vadkant azóta rémember fia nem is látta. A kaszinóban ugyan ez is az is komolyan jelentette a különben jól puskázó direktornak, hogy a vadkan melyet megölött, Elesnel vagy Fehérnél szelődik és ő ugyanannyiszyr el is ment helyszini szemlére, de bizony ez ideig csak a tegnap kapott arczkép a Leszkay. Az egyetlen vadkan még mindig a Nimrodok tiszteletében növekedve él a Családban. S élni fog — mondja Mundi bácsi — ha csak a legközelebbi hajtás alatt nem lesz még a napokban ismét szerződtetési utra induló igazgató távol jár.

— **Gyilkos majom.** Hajmeresztő szerencsétlenségről értesülünk, mely az elmult napokban történt a fővárosban s mely egy uri nő, egy tiszt özvegyének a halálával végződött. A Gellért-hegyen, egy villában már évek hosszu sora óta élt teljes visszavonultságban egy Lőcsey Klára nevü uri asszony, a ki egy tisztnek az özvegye. Nem voltak gyermekei, a rokonságával már évek óta nem érintkezett s egész örömét abban leite, hogy állatokat tartott. Volt egy pár darab kutyája, macskája, galámbja, papagájai és sok szép madara. Volt azonban egy majma is, egy gyönyörü pávián. Ezt szerette legjobban valamennyi közül s ezt ő maga is etette. Az asszony a mult héten vörhenyben megbetegedett. Orvosának tanácsára az ágyat kellett őriznie s betegsége alatt a majom ellátását a családjére bizta. Nem egyszer történt meg azonban betegsége alatt, hogy kedvencz majmát orditani hallotta. Abban a hiedelemben, hogy tán a cseléd nem adott a majomnak enni, egy párszor maga kelt föl az ágyból s nézett a majom után. Most az elmult szerdán délelőtt történt, hogy a majom ismét erősen orditott. Az asszony fölkelt megint, hogy utána nézzen, mi baj van. Alig lépett abba a szobába, a hol a majom volt, ez egy hirtelen ugrással rávetette magát s egy pillanat lefolyása alatt letépte arczáról a bőrt s a hust, majd ismét rávetette magát az asszonyra s kezdte marczangolni. A kétségbeesett nő segélykiáltásira bejött a cseléd, berohantak a szomszédok s ezeknek majd nem emberfölötti megerőltetésükbe került a már eszméletét vesztett asszonyt kiszabaditani borzasztó helyzetéből. A majmot nagynehezen behajszolták egy szobába s rászárták az ajtót. Rögtön peczért hivattak, a ki kellő assziztencziával a majmot elpusztitotta. A szerencsétlen urnő a szenvedett sérülések következtében, a nélkül, hogy eszméletét csak egy perczre is visszanyerte volna, másnap meghalt. Tegnap délután temették el Gellérthegyi nyaralójából nagy részvét mellett.

— **A munkások sikkasztója.** A temesvár-módosi vasutnál javában folynak az épitési munkálatok s több száz földmunkás dolgozik állandóan a vasuton. A munkásokat hetenkint fizetik s a szegény, többnyire családos emberek a mai szombaton is epedve várták munkavezetőjüket, a ki a heti keresményt szét szokta osztani köztük. A munkavezetőre azonban hiába vártak, elszökött még reggel a szegény emberek egész heti bérével. A sikkasztót már nyomozzák mindenfelé.

— **Pofonok a hó miatt.** Olyan öntudatlanul hullanak alá a magasból azok a tarka alaku hópelyhek, nem is sejtve, hogy ide lenn az emberek között mennyi változásnak, kellemetlenségnek s mint tegnap óta a Deutsch Mórics históriája is mutatja, még derekas pofonoknak is az okozói. Dautsch Mórics bérkocsis Aradon s e minőségében ha egyebet nem is, de azt jogosan megköveteli a csak afféle parasztformáju, gunyás atyafiaktól, hogy vele találkozva, kocsijának kitérjenek. Nem respektálva ezt az önérzeten al puló felsőbbséget egy vidéki atyafi s mikor tegnap délelőtt a két kocsi a Wesselényi-utczában találkozott, egyik sem mutatkozott hajlandónak a másiknak kitérni. Ráförmedt erre teljes dühhel a bérkocsis az atyafira s tekintet nélkül a történelmi hűségre, emlékezetébe hozta egész családfaját természetesen nem a leghizelgőbb világitásban. De csak megrázta erre a fejét az atyafi s lekapva a kocsiról ostorát, jól elverte a kocsist, változás kedvéért egy pofonnal is tarkásván a jelenetet. A rendőrség elé került a két polgár, hol azután eligazitották valahogy köztük az ügyet.

— **Névváltoztatás.** Klein Ernő aradi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel „Kiss"-re változtatta.

— Assael Hermann ur boldogult neje ravatalára szánt koszoru megváltása fejében az aradi Chewra kadischának 10 frtot adományozott, mely kegyeletes adományért hálás köszönetét fejezi ki Lustig Adolf elnök.

Néhai Assael Hermanné urnő ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Assael Hermann ur 5 frtot volt szives az aradi első betegsegélyző és temetkezési egylet menház-alapja javára adományozni, mely nemes szivü adományért ez uton is hálás köszönetet mond Kohn S. N. elnök.

Néhai Assael Arminné urnő ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Fodor Zsigmond ur az izr. árvaház javára 5 frtot adományozni szivesked ett, mely kegyeletes adományért hálás köszönetét fejezi ki Bing Vilmos elnök.

HYMEN.

Somogyi Gyula temes-kubini főszolgabiró eljegyezte Gráczban Fichtenau Mária kisasszonyt, néhai Fichtenau lovag krajnai földbirtokos leányát.

GYÁSZROVAT.

Karsai Albert halála.

A fővárosi társaséletnek egy mindenkitől szeretett és becsült nemes alakja Karsai Albert nagybirtokos tegnap délelőtt meghalt. Szelid és tiszta jellemü férfiu volt az elhunyt, aki életét a munka és családi tüzhely közt osztotta meg, becsülettel megállta helyét minden téren, ahová munkakedve és polgártársainak szeretete állitotta. Igazi mintaképe volt a magyar gazdának, aki okos fejjel, fáradhatlan szorgalommal müvelte pestmegyei szép birtokát. Ez volt anyagi boldogulásának legfőbb titka. Ritka érdeklődést tanusitott a magyar föld minden ügye iránt és ez a lelkes, mondhatni szenvedélylyé vált érdeklődése ha nem is okozta, de siettette halálát.

Hosszabb idő óta arczát veszedelmes bőrbaj bántotta, amelyet minden esztendőben megoperáltak. A mult héten dr. Kovács József professzor ujra sulyos műtétet végzett rajta. Az operáczió sikerült és a tanár csak arra kérte, hogy négy-öt napig maradjon a szobában. De a szenvedélyes gazda nem fogadta meg a tanácsot és pénteken kiment a lóvásárra. A szabadban a még be nem gyógyult sebet vérmérgezés érte és Karsainak erős láztól gyötörve ágyba kellett feküdnie. Első tünete volt ez a vérmérgezésnek, amely rohamosan megtámadta az egész szervezetet és kiloltotta a derék ember hatvanhárom éves életét, fájdalmára mindazoknak, a kikkel valaha érintkezésben volt. — Az elhunyt szókonszenves, vonzó egyénisége, a lelkes magyarnak, az okos, tapasztalt gazdának, összhangos működése megszerezte számára a legkonzervativebb arisztokraták barátságát is, és az országos gazdasági egyesületben vezérszerepre emelte. Élénk részt vett Pestvármegye törvényhatóságának közgyülésén, ahol talpraesett, higgadt megjegyzéseit mindég figyelmesen hallgatták. Az ezredéves kiállitáson képviselt mintagazdaságáért a III. osztályu vaskorona-rendet kapta. Vagyonát évről-évre szaporitotta, de kijutott abból a szükölködőknek, és a közügy érdekében. — Csak néhány hete, hogy ezer forintos alapitványt tett Pestmegye szegényebb sorsu tisztviselői számára. — Pártolta a művészeteket és Andrássy-uti palotájában, amely maga is nemes izléséről tanuskodik, a modern piktura sok jeles alkotását hordta össze. Szivesen forgolódott az irók és ujságirók közt és pezsgő, kedves humorával állandó munkatársa volt a Béreszem Jankó-nak és abban Tojás Dániel pompás alakját ő teremtette meg. Sziporkázó ötletei, találó megjegyzései állandó központjává tették a Béreszem Jankó Kagal-jának, a melynek szerkesztőjéhez Agai Adolfhoz még gyermekkori barátság füzte.

Most halála napján mondjuk el róla a következőket is:

A mikor a koronázási jubelium ünnepségeire készülődtek, Pestvármegye főispánja a többi megyei urak közt Karsai Albertet is felhivta a bandériumban való részvételre.

— En már öreg vagyok az ilyesmire, de a fiamat elküldöm, mondá Karsai Albert a Nemzeti Kaszinóban, ahol csaknem minden nap megfordult.

Es másnap a fiatal Karsai Sándor fölment a mágnás kaszinóba és beirat nevét a jelentkezők közé. Otödnapra rá életveszélyesen megsebesülve félholtan hozták haza a fiatal huszártisztet. (Igy kapott elégtételt Aczél Béla tól.)

Az apja ott virrasztott a beteg ágya mellett és fia szólt hozzá:

— Nem tehettem másképp, apám.

Az öreg Karsai összeszoritotta a szemébe gyült könyeket, és megszoritva a halálos beteg, egyetlen fia kezét, megjegyezte:

— Jól tetted fiam!

Még emlékezhetünk rá, mily felháborodást okozott báró Aczél eljárása még a mágnáskörökben is s ebben sok része volt a derék földesur iránt érzett általános tiszteletnek. Karsai azóta nem járt a Nemzeti Kaszinóba.

Halálát négy leányán és egyetlen fián kivül igaz szivvel gyászolják nagy számu barátai és tisztelői.

† **Zboray Jenő.** Részvéttel értesülünk egy életerős, fiatal tisztviselő: Zboray Jenőnek haláláról. Munkássága derekán, életének legszebb éveiben ragadta el a halál az élők sorából. Aradon mint pénzügyigazgatósági számvizsgálói tiszt ugy fejebbvalói, mint tiszttársai előtt szeretett egyéniség volt s szorgalma, lelkiismeretes buzgalma által az intéző körök elismerésével működött. Aradról Békés-Gyulára helyezték át számvizsgálói minőségben. A mult héten hirtelen bekövetkezett agyszélhüdés folytán ágyba került s szombat este lehunyta örökre a szemeit. — Az elhunytban Fischer Miklós aradi ügyvéd a vejét gyászolja. Temetése tegnap ment végbe nagyszámu rokonság és tisztelői részvétele mellett.

TANÜGY.

(—) **A siketnéma iskola** felügyelő bizottsága ma délután $^1/_2$5 órakor a városi iskolafelügyelőségi irodában ülést tart.

MULATSAGOK.

(=) **Az aradi ifiatalság** folyó hó 7-én az ipartestület házának disztermében jótékonyczélu, családias jellegü batyubálat rendez. — Belépti díj uraknak 2 frt, felülfizetéseket köszönettel vesz a rendezőség. A vigalom este 8 órakor kezdődik.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Kedd: Három Kázmér, bohózat.
Szerda: Brigitta, operette.
Csütörtök: Jó Fülöp, szinmü.
Péntek: Fourchambault család, szinmü,
Szombat: Furcsa háboru, operette.
Vasárnap: Délután: Angyal Bandi népszinmü.
Este: Vigécek, bohózat.

Mary Forrest hangversenye.

(Sz. Zs.) Nem tudom ott kezdeni, a mivel a jól nevelt referádák kezdődnek, hogy a terem szinültig telt meg — pedig hát igaz; kiszorult e sorokból a megemlékezés a rózsásan mosolygó asszonyi arczokról, s a selymesen suhogó női ruhák tarka szináradatáról; és visz, ragad valami, hogy arról beszéljek, a kiért ragyogtak a szemek, mosolyogtak az arczok, a kiért megtelt a terem s a ki betöltötte a termet édes zöngéssel, lágy melódiákkal, melyeket — ugy tetszik — nem is a fülünkkel, hanem a szivünkkel hallottunk.

Az első dallam elhangzása után egyszerre mintha eltünt volna mellőlünk körüskörül mindenki, s csak ő maradt volna velünk, a kitől eredt az a mélységesen édes harmonia, a mely hangjával lelkünkre szállt — ő, Mary Forrest, a ki karját a dicsőségnek és hirnek nyujtva Amerikából indult hóditó utjára. Es hir és dicsőség, a csapodár élettársak hivek maradtak hozzá végig, amerre járt, a hol csak énekelt, ujabb és ujabb diadalt aratott. Pár nap előtt a budapesti lapok zengették dicséretét s vasárnap délután mi is hallottuk őt.

Erősen fejlett asszony, vöröses szőke hajjal; kissé éles vonásokkal. Hideg, szinte gőgös angol arcz, csak a szemében ragyog valami melegség. Es asszonyok és férfiak konstatálják róla, hogy nem szép. De ahogy dalra nyitja ajkát s elmondja az ő egyszerü kis verseit, mintha a belőle áradó harmónia fátyolként borulna rá s arczára kedves, tudattosság nélkül való naivság ül.

Mary Forrest nem nagy stilü énekesnő, müsorát végig graciozusan egyszerü kis dalok képezték, a melyeknél nem a müvészi magasságba emelkedett hangtorna, hanem a belső finomság hatott. Erzelmes és szinte gyermekes versikéket adott elő, de annyi melegséggel, annyi szinezéssel, hogy dalai ugy hatottak, mint egy-egy nagy szinész alkotása, a kinek előadásában a szavaknak mélységes értelmük támad s revetácztóként villan fel előttünk a lélek, a melyből fakadnak. — Ehhez perszе a müvészi egyszerüségnek a teljessége kell, s ez a látszólag tudatosság nélkül való müvészet az, a mi Marry Forrestnél ellenállhatatlanul hat. Olyan az éneke, mintha ez lenne az ő természetes beszédmodora, mintha csak énekhangjai lennének, s csak ezekkel tudna kifejezést adni gondolatának. Öt hallgatván, nem érezzük mennyire müvésznő, mennyire ura a hangszálainak, — egyszerüen, simán, természetesen áradnak ajkáról a dallamok.

Minden dala csupa sziv és érzés volt és lázba hozta a sziveket, lágyan ringatta az érzelmeket és egyszerü, gyermekes versikéjére nem egy szemben fakasztott könyet a teljes harmónia érzése. Es bevallottuk ottan, a mit máskor restelkedve tagadtunk volna, hogy bármint leplezzük is, a szivünk mélyén szentimentálisak vagyunk mi is, csakugy mint nagyanyáink a romantika boldogult korában; szentimentálisak, rajongók, a kiknek a lelke holdfényen és csillagsugáron táplálkozik, csak legyen, a ki feledtesse velünk, hogy mások megláthatják „gyengeségünket". Es éreztük, hogy a szentimentálizmus is csak igaz érzés mint annyi más és nem szégyen, mindössze is csak akkor látjuk hazugnak és tudjuk unalmasnak, ha bennünk nincs meg az az érzés, a mely másban felköltötte.

De vasárnap mindnyájan egyformán éreztük azokat a naiv érzéseket, a melyek a Mary Forrest dalaiból áradtak, s nem resteltük a „gyengeséget" s igaz szivvel tapsoltunk meg minden énekszámot. Es Marry Forrest nem fukarkodott, megismételte legszebb dalait, végezetül pedig egy magyar dalt is elénekelt; furcsán olvasta a kottából a magyar szavakat, de azért kimondotta érthetően, tisztán; mint énekében mindig minden szótagot. Ezt a dalát természetesen kétszeres erővel tapsolták meg.

Az énekesnőt zongorán Tarnay kisérte, a ki Budapestről a hangverseny előtt érkezett, s még vasárnap este vissza is ment. A szünetek alatt eljátszotta Haydn változatait és Moszkovszky nyitányát és keringőjét.

Jókai Mór.

Országos feltünést keltett a napokban az a levél, a melyet Jókai Mór karczagi választóihoz irt, bucsut mondva benne a politikának, amelyet fényes szellemével oly sokáig szolgált. Az ősz poeta visszavonul irószalához, dolgozó szobájába a melyhez mint tudjuk, hü maradt politikai pályatutása alatt is. Babérai, melyeket mint szónok és törvényhozó szerzett, ha nem is hervadnak el egyhamar, de örökké nem tartanak; mig az a koszoru, a melyet a magyar nemzet irói érdemeinek elismeréseképen lábaihoz tett, örökzöld marad akkor is, a mikor ez az egész korszak politikai küzdelmeivel együtt már a históriáé lesz.

Az irodalom tehát visszakapta Jókait, a ki hála a fölöttünk őrködő gondviselésnek, ma is még szellemi jelességeinek teljes birtokában irja elbüvölő történeteit. Ragyogó mult és ragyogó jelen! A kiválasztottak közül is csak kevesecknek adatott meg a léleknek ez a rugalmassága, a poezisnek ez a kifogyhatatlan aranybányája. Jókai szintén megifjuhodik munkáiban, a fiatalok versenyében ő még mindég a legyőzhetetlen Goliáth Félszázados hibátlanul termékeny munkásság után, gyüjti az anyagot és dolgozik ujabb ötven esztendőre.

Mi mindent várhatunk még tőle most, hogy a politikától teljesen visszavonult s egész idejét a Muzsák társaságában tölti! Osszes munkáinak jubiláris kiadása száz kötetre volt tervezve; de mintha Jókai ezt a keretet szűknek találná mintha neki még legalább száz kötet megirni valója volna!

Hisz mi magunk is ugy vagyunk vele! A mikor összes müveinek gyönyörü kiadásából ujabb sorozatokat olvasunk, el se tudjuk képzelni, hogy ennek még folytatása is lehet és hogy a vállalat mely kibocsájtja, még csak felén van nagy munkájának. Hogyan, kiáltunk fel önkénytelenül: együtt látva ötven kötet Jókait, marad még valami a hátra levő ötven kötetre?

Csak később jut eszünkbe, hogy mennyi szép regénynyel adós még a vállalat és hogy az ujabb sorozatoknak mennyi sok gyönyörüséges órát köszönhetünk majd! Mert bátran merjük állitani, hogy a mily e képzelhetetlen dolog, hogy valaki Jókait egyszer sem olvasta, épp oly elképzelhetetlen az is, hogy valaki Jókai regényeit csak egyszer olvasta, A mi irófejedelmünk azok közé a lángelmék közé tartozik, a kikkel nem lehet betelni, a kiknek köteteit elöiről kezdjük olvasni, ha végéhez értünk.

Kincs az az ötven kötet Jókai, a mely összes műveinek gyüjteményes vállalatából már eddig megjelent, s szinte kicsinyes dolognak látszik e munka olcsóságáról beszélni akkor, a mikor minden müvelt ember tudja, hogy egyuttal megfizethetetlen nemzeti kincset szerez meg a vevője. Jókai könyvei igazán azokhoz az irodalmi termékekhez tartoznak, a melyek „egy magyar család könyvtárából sem hiányozhatnak" s csak hálásak lehetünk a Révai Testvérek irod. intézet részvénytársaságnak, a mely módot nyujtott a kevésbbé tehetős polgári családoknak is arra, hogy könnyen törleszthető havi részletfizetések utján ezt a monumentális, örök időkre szóló müvet megszereszék.

Ez a vállalat a mi ismételt ajánlatunkra nem is szorulna, mert hisz maga kinálja legjobban önmagát, de mégis szükségesnek tartottuk felhivni rá olvasó közönségünk figyelmét most, a karácsonyi könyvvásár idején. — Muló becsü olvasmányok helyett egy darab halhatatlanság! Becsesebb karácsonyi ajándékot Jókai összes müveinél el se tudunk képzelni!

---

* **A szokás.** „A létért való küzdelem" tegnapi előadásán nem nagy közönség volt, de azért érdeklődéssel nézte végig, mert összevágó, s elég gyors menetü volt. Tapsoltak is Bácsnénak s Balla is jobban fogta meg a hallgató lelkét mint az első előadáson: férfiasabb tudott lenni. De azért olyan taps, a nézőteren nem volt mint a negyedik felvonásban előirás szerint a kulisszák között, a hol a népszerü regényirót ünneplik a felolvasás után. Erre a tapsra reagált az az ismeretlen valaki is, a ki a nézőteren soha sem mulasztja el, hogy bele ne pisszegjen ha a közönség valakit megtapsol. Az a savanyu lelkü ember annyira rabja a pisszegés szükségének, hogy önkénytelenül megszólalt akkor is, mikor a kasirozott tapsok ajzották fel idegeit. A kik észrevették a szokásnak ezt a felsülését, jóizü mosolylyal fizettek az inkognitó pisszegőnek, szinházunk ezen nem jónevelésü, de szivós tagadó szellemének.

* **A szinház ujdonságai.** Leszkay igazgató a müsor változatosságáért elismerést érdemel. Ami előadható ujdonság van, azt egymás után szerzi meg. Most is egész sora a daraboknak, vár már részint kiszerepezve, részint még csak a rendező példányban előadásra. A legközelebbi ujdonság a jövő héten a Debreczenben hirhedtté lett „Csak párosan" énekes bohózat lesz. Azután egymásután szinre kerülnek Folinusztól az „Oreg" Verő Györgytől a „Virágcsata" és a Vigszinház régebbi darabjai közül az „Államtitkár", „Csalj meg édes", „Eljen a kisiparos." Erdekes darab lesz „Hivatalos feleség" szinmü. Még ez évben szinre kerül Bosnyák Zoltán „Becsületbiró"-ja.

* **Hoffmann mesél.** Leszkay megvette ujólag ezt az Aradon már igen régen nem látott kitünő operettet, hogy alkalmat adjon Csik Irénnek a hármas szerepben tehetségének ujabb és erősebb bemutatására. A közönség ezen szinte ujdonság számba menő reprise-t örömmel fogja fogadni.

— **A Rónaszéki pár** virágvasárnapra megválik az aradi szinháztól, melynek most már negyedik éve kiváló hasznos tagjai. Nyárára a fővárosi városligeti szinkörbe szerződtek Feldhez, őszire pedig a „Magyar szinház" kötelékébe fognak tartozni. Nem irták ugyan még alá a szerződést Relle igazgatónak, de az ügy olyan, mintha be lenne fejezve Relle különben pénteken a „Fourchambault család" előadására lejő, hogy Rónaszékinét legjobb anyaszerepében lássa. Szombaton a „Furcsa háboru" előadását is szerződtetési czélból nézi végig.

— **A szinész balesete.** Nagy ambicióval készült Nyáray a mai esti előadásra s a közönség a érdeklődéssel várta a három Kázmér Nyáray feléptét, de az végzet csak mindig belekotnyeleskedik a számitásokba. Nyáray tegnap fáradhatlan buzgalommal gyakorolta magát biciklijén, de a makacs jószág egyszerre nekivadult s ledobta lovasát oly szerencsétlenül, hogy lábát megsebesitete. Igy aztán ma este csak nem látjuk őt a Három Kázmér zenepbohócz szerepében.

* **Bácsy Jakab,** regélyes történet a XVII. századbeli hajduvilágból. Irta Deli. Tizenöt a szövegbe nyomott képpel Kiadja a Franklin-Társulat. Szerzője egyik elsőrendü történetirónk, a tud. akadémia tagja, ki több rendbeli munkával gazdagitotta már irodalmunkat. Tősgyökeres magyarságu előadásával, tárgyának eleven kezelésével, mint elbeszélő is az elsők közé tartozik. A XVII. század élénkül meg e regényében, a szinhely is érdekes a bosnyákok földén. A magyar hajduk, a bosnyák mohamedán urivilág, a ferencszrendi barátok azonkori állapota változatos csoportositásban következnek az érdekes regényben. Szerző levéltári kutatásai közben, a római oratoriánusok könyvtárában akadt a leirásra, mely regényességénél fogva azonnal lekötötte figyelmét. A történelmi regények müfaja nálunk teljesen el van hanyagolva. „Bácsy Jakab" szerzője sok előkelő tulajdonsággal ébreszti föl ez iránt a figyelmet, s kér helyet magának is. Illusztrácziói Dörre Tivadar és Tury Gyula müvészi kivitelében érdekesitik a regényt. A diszes kötet ára 1 frt 20 kr.

* **Kaukázusi elbeszélések**, irta Gnyevics P. P., az orosz eredetiből forditotta Ambrozovics Dezső. A könyvben megszokott emberek és szokások helyett egész más szokatlan világ tárul föl a kötet négy elbeszélésében. jó távol a nyugatiak civilisációtól, kis kozák falvakban, vadon béreczek közt. Az orosz iró érdekesen irja le ezt a világot, embereivel együtt, kiknek szokása és életviszonya különbözik a mienktől, de érzésök ugyanaz, s a bánat és szenvedés itt is otthonos. „Pusztaság," „Az apa", „Hasszán", „Boldog nap" a kötet elbeszéléseinek czime. Mindenikben a szláv borongás árnyai husódnak végig, komoran, s a cselekmény is drámai. A számos szép illusztrácziával a kötet néprajzai értéke is kifejezést nyer. Kiadta a Franklin-Társulat s ára 1 frt 40 kr.

SPORT.

+ **Vadászat a czélban.** Beköszöntött a mogorva tél s vele a vadászok szüretje. A vadölő puskák sorjában lekerültek a fogasról, töltényekkel telik meg a „patron táska" minden egyes szöglete a szörnyű itélet mondatik ki az erdők mindannyi lakóira. Az aradi vadásztársaság buzgó tagjai vasárnap isenték meg az első hatczot a vadak ellen s fegyvereiket oly szerencse kisérte, hogy a békeső legalább egy időre szó sem lehet! A korareggeli órákban gyült össze a társaság Schwób Sándor főerdész házánál névszerint: Fábián László főispán, Fábián Lajos kir. törvényszéki biró, Kuglár István járásbiró, Millig József iskolafelügyelő, Meszlényi Antal kir. alügyész, Simon Jenő, Schauer Adám, Wachenhausen Antal őrnagy Kövér Ignácz stb. A vadászatoknak csak az est beallta vetett véget, mikor is a társaság gazdag zsákmánnyal, jó kedvvel tért viszsza szállására: a főerdész házába, hol már ezalatt vidám társaság és izletes vacsora várta a vadászokat. Az éjféli órákban tértek csak a városba a bátor Nimródok előre tervezgetvén már a jövő vasárnapi expedicziót.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 30. (Saj. tud. táv.) A ház ma folytatta alakulását. A korelnök még utoljára foglalt helyet az elnöki székben. A korjegyzők is ma funkcziónáltak utoljára jegyzőkül.

Janicsáry Sándor korelnök bemutatja a király leiratát, mely szerint a főrendiház elnökét és alelnökeit kinevezte.

Azután az osztályok előadói tettek jelentést az osztályok megalakulásáról.

Korelnök jelenti, hogy a mai napig még kilencz mandatum ellen nyujtottak be peticziót, formalis okokból 3 ellen emeltek kifogást. Összesen tehát 23 mandatum ellen emeltek kifogást.

Azután a ház elnökét választották meg a ház tagjai. Jelölt az elnökségre kettő volt: Szilágyi Dezső és Kossuth Ferencz. A szavazás eredménye az lett, hogy Szilágyi Dezső 250, Kossuth pedig 34 szavazatot kapott. Egy-egy szavazatot kapott Esterházy Mihály, Wolfner Tivadar és Horánszky Nándor. Hat szavazólap üres volt. Zugó éljenzéssel fogadták a szavazás eredményét.

Öt percz szünet után

A ház két alelnökét választották meg. Alelnökök lettek: Láng Lajos és Berzeviczy Albert.

A mai ülés folyamán még a jegyzői kart és a háznagyot választották meg. — Jegyzők lettek: Esterházy Kálmán gróf, Josipovich Géza, Lehóczky Vilmos, Molnár Antal, Teleky Sándor gróf, Lakatos Miklós. — Háznagy ujból Csávossy Géza lett.

Holnap bizottságait alakitja meg a Ház.

A szabadelvü párt tapintata.

Budapest, november 30. (Saj. tud. táv.) Az ellenzek vádjait, hogy a kormánypárt a pénzügyi bizottságot a bankigazgató képviselőkkel tölti meg, a szabadelvü párt értekezlete megczáfolta. A bankoknál müködő férfiak mind kimaradtak a jelölésnél és obligóban nem lévő férfiak kerültek be.

Küzdelem a főrendiházban.

Budapest, november 30. (Saj tud. táv.) A főrendiháznak érdekes ülése lesz. A háznagy választásánál erősen küzdenek a liberálisok a klerikálisokkal. Azok jelöltje Keglevich István gróf, ezeké Szapáry István gróf.

Politikai párbaj.

Budapest, november 30. (Saj. tud. táv.) Légrády Károly a „Pesti Hirlap" főszerkesztője pisztolybárbajt vivott Hollós Lajossal a Magyarország főszerkesztőjével egy támadó czikke miatt. Egyszeri golyóváltás volt, senki sem sebesült meg.

Borzasztó szerencsétlenség.

London, nov. 30. (Saj. tud. távirata.) A »Reuter ügynökség« jelenti Bombayból: Báradában borzasztó szerencsétlenség történt. Az alkirály jelenléte alkalmából rendezett ünnep alatt egy mély utban két embertömeg egymásba ütközött. 29 ember életét vesztette és többen megsebesültek.

Somló az aranynyerő.

Budapest, november 30. (Saját tud. táv.) Somló Sándor ismét nyert 100 aranyat. A Kótzándijat történelmi drámáért az ő IV. Istvánja nyerte el. — Megdicsérték Várady Antal Mária herczegnőjét.

Rémes rablógyilkosság.

Varsó, november 30. (Saj. tud. táv.) Feigeles Adolf bankhivatalnok főnökétől ellopott 14ezer forintot. Büntársai Ktein Juda és Cipinszky azután öt meggyilkolták és kofferben magukkal vittek, hogy Odessába utaszanak. Kitudódott, elfogták őket. Mindent bevallottak.

Letartóztatott képviselők.

Carmaux, november 30. (Saj. tud. táv.) Több képviselőt a szocziálistákkal történt verekedések következtében letartóztattak.

Ma kedden, deczember hó 1-én
és még 5 napig
Dobránszky Márton
sörcsarnokában
a híres gyulai
Tóth Testvérek
nemzeti zenekara
HANGVERSENYT
rendez. 1289

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Szeszüzlet.

— November 30. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kosinybor 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Aradvárosi szinház.

Bérlet 60. szám. Bérlet 60. szám.

Kedden, 1896. évi deczember hó 1-én

Három Kázmér.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Beöthy L. Zenéjét szerzette: Szabados.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 30. —

Központi szálloda: Maivrovics Mór kereskedő és családja, M.-Radna. Stern Lajos kereskedő, P.-Pehéri. Billitz Sándor fakereskedő. Gyula. Erkel J nos mérnök, B.-Gyula. Dr. Altmann Izidor honvéd ezredorvos, Mármaros-Sziget. Heim Miklós gazdatiszt, Repszeg. Bauer Ernő hivatalnok és neje, Borossebes.

Magyar Korona szálloda: Beszédes György földmives. Mármaros-Sziget. Fülöp Jenő ügynök, Nagyvárad. Prager D. E. gyáros, Krakkó.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Szives tudomásul!

Az ezredéves kiállitáson

elsőrendü éremmel kitüntetett

háló és szalón butoraimat

áttisztitva,

Arad, Kápolna-utcza 6. szám alatti

raktáromon összeállitottam és azt

hely hiánya miatt

a legjutányosabb ár mellett is,

árúba bocsájtom.

Tisztelettel

Varga József

asztalos.

1646.

Versenyképes, jó munkáért kiállitási nagy és ezüst-érem Arad, Temesvár.

Berlini legmagasabb kitüntetés müvészeti munkáért: Diszoklevél és aranyérem kereszttel.

Legszebb és legkedvesebb

karácsonyi és ujévi ajándék

egy élethü szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint albumin, platin, chlor, bronzezüst és szénnyomatu papirokra, a legkisebb képtől egész életnagyságig.

Gyermek-fölvételekre külön egész uj berendezés csinos kiállitással készül

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobbb névnek örvendő fényképészeti műtermében.

Templom-utcza, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem téveszteni.

Életnagyságu arczkép krétarajzban.

Legszebb szobadisz. Legkedvesebb emlék. Legalkalmasabb ajándék karácsony és ujévre.

Egy legujabb módszer segitségével 24 órá alatt életnagyságu mellképeket készitek müvészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kohn Dávid, Budapest, Károly-körut 17.

Ugynökök mindenütt keresztetnek. 1627

5078/896. tk. sz. 1648

Árverési hirdetmény kivonat.

A battonyai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a battonyai takarékpénztár és az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár végrehajtatónak Várdai János végrehajtást szenvedett elleni 223 frt és 135 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szegedi királyi törvényszék (a battonyai kir. járásbiróság) területén lévő a Református-Kovácsháza községében fekvő a ref.-kovácsházi 206. sz tjkvben Járdai Jgnos tulajdonául irott 230 hrsz. ingatlanokra az árverést 326 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1896. évi deczember hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor** Ref. Kovácsháza községhazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 32 forint ód kitszárt készpénzben vagy az 1881. 60. történyczikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Battonyán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1896. évi október hó 25-én.

Hajagos,
kir. aljárásbiró.

Arany érem! Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és szamárköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára **80 kr**, egy kis üvek **50 kr**.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára **25 kr**.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag **40 kr**, egy kis csomag **20 kr**. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készitő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél **Kassán**.

Aradon: Gutori Földes Kelemen gyógyszertárában. 1602

Hirdetmény.

A nagymé tóságú m. kir. belügyminisztérium 61369/II. 39. szám alatt ke t intézményével jóváhagyott 12757/453/884 sz. szabályrendelet a apján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a jár a, kövezet vagy asphalt burkolattal el átva nincsen, felhivom hogy telkeik előtt a gyalog járót á. é. novembe hó 30 ig terjedő idő alatt 1 és fél méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassék el, hogy a viz felfogó árok vagy folyóka felé 5 czméternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gyalog járok mellett elvonuló vizvezető árkot telke és háza utcza vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasitás és mérték szerint kivágatni és azt tisztán tartani, nem különben köteles ezen vizvezető árkokon keresztul a kocsi bejáratnál hidat épittetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbirsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszköltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom hogy a homok szükségletét az erre utalták a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés hogy a homokolás a magas vizállás miat nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Sarlot
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

137218/96.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. á lamvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályu személykocsik ban és ajtók elé való ásgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket elöntitető jegyzék, mely egyszersmind a ajánlati mintául szolgál, valamint a szál itásokra vonatkozó részletes módozatok valamenynyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők s a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár bezerzési (A V) szakosztályánál (Budapest, Andrásy út 73 sz. II. emelet 54 ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi deczember hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küdandők és a boriték ezen külczimmel látandó el: «Ajánlat 137218/96, számhoz.»

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5%-ka legkésőbb 1896 évi deczember hó 9 ig a magy. kir. ál amvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. október hóban.

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndij alapitványának két helye megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

Pályázhat az aradi, főgyimnasium bármely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles, másik feléből pedig jó osztályzattal bir.

Az árvák, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei elsőbbséggel birnak.

A pályázati kérvények hozzám **1897. évi január hó 2-ig** benyujtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Salacz
kir. tanácsos
polgármester.

Telefon szám 111.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőr atka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer bőrpattanások, arcz és kéz vörösödés, napbarnitás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez által rögtön fölvétetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hatással bir. Az arcz nem lesz olyan fényes mind más créme-ől, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér, rózsa és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori **Földes Kelemen** gyógyszerész Aradon felirattal és czimerrel **van ellátva.**

Hamisitásoktól óvakodjunk.

Üres tégelyek más gyógyszertárban Margit crémmel meg nem töltetnek.

Kapható **Demkó G., Brunner G., Ernyei Gy., Fejér Gy., Marsch, Obetko, Ring Lajos, Vasóczy és Nádler, Hajós Árpád, VOJTEK és WEISZ uraknál.**

26112/1896.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 4 ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózok ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi IV-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi dij, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi dij és út adó tartozásaikat azonnal fizessék be: mert e lenkező esetben a régibb dij- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig október hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24 tól kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a menynyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-dij és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó **15 nap alatt** nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1896 november hó 15.

A városi tanács

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája